

Název předmětu: Soudobé otázky teorie výchovy

Způsob zakončení: zkouška

Další požadavky na studenta: Připravit esej na některé z níže uvedených témat v rozsahu do 10 stran (vycházející z odborné literatury, s těžištěm v reflexi vlastních názorů na vybrané téma). Odevzdat (zaslat) nejméně týden před zkouškou oběma garantům (přednášejícím) předmětu.

E-mailové adresy : horka@ped.muni.cz

strelec@ped.muni.cz

Přednášející(garanti předmětu): Doc. PhDr. Stanislav Střelec, CSc.
Doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

Stručná anotace předmětu – vymezení cíle předmětu a jeho obsahového

zaměření

Prokázat orientaci v teoretických základech následujících témat obsahu předmětu :

Pojetí člověka a jeho výchovy (existencialistická, psychoanalytická a etologická východiska výchovy, koncepce odmítající výchovu, limity výchovy, hledání nového modelu výchovy). Proces výchovy. Situační pojetí výchovy – model fázi utváření lidské povahy. Sebeuvědomění, sebepoznání a sebevýchova – základy osobnostního rozvoje člověka. Sociální skupina a jedinec ve výchovném procesu (vliv sociální skupiny na rozvoj osobnosti jejích členů, pedagogická práce se sociální skupinou). Školní třída jako sociální skupina. Vliv způsobu výchovy na rozvíjení osobnosti. Participace a kooperace jako způsoby výchovy. Vliv rodinného prostředí na utváření osobnosti. Empatie – základ prosociálního chování, výchova k prosociálnímu chování. Axiologická východiska výchovy. Utváření mravní identity osobnosti. Problém kázně a svobody ve výchově. Autorita v edukačních souvislostech. Hodnocení a jeho výchovné souvislosti. Koncepce globální a multikulturní výchovy. Alternativní výchovné koncepce a jejich možnosti.

Odborná literatura

- BENDL, S. *Školní kázeň*. Praha: ISV, 2001.
- BREZINKA, W. *Filozofické základy výchovy*. Praha: Zvon, 1996.
- ČÁP, J. *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*. Praha: ISV, 1996.
- DRAPELA, V.J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha: Portál, 1997.
- FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1997.
- HELUS, Z. *Pojetí žáka a perspektivy osobnosti*. Praha: SPN, 1982.
- HORKÁ, H. *Výchova pro 21. století*. Brno: Paido, 2000.
- HORKÁ, H. *Ekologická dimenze výchovy a vzdělávání ve škole pro 21. století*. Brno: MU, 2005.
- KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Praha: Portál, 1997.
- KUČEROVÁ, S. *Člověk-hodnoty-výchova*. Prešov: ManaCon, 1996.
- LANGOVÁ, M. A KOL. *Učitel v pedagogických situacích*. Praha: UK-Dialog, 1992.
- MAREŠ, J.- KŘIVOHLAVÝ, J. *Komunikace ve škole*. Brno: MU, 1995.
- OLIVAR, R. R. *Etická výchova*. Orbis Pictus, Istropolitana, 1992.
- PELIKÁN, J. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium, 1995.
- PELIKÁN, J. *Pomáhat být*. Praha: Karolinum, 2002.
- PIKE, G.- SELBY, D. *Globální výchova*. Praha: Grada, 1994.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 1997.
- PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha: Portál, 2000.
- SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál, 1999.
- STŘELEČEK, S. ET AL. *Kapitoly z teorie a metodiky výchovy I*. Brno: Paido, 1998.
- STŘELEČEK, S. (ED.) *Studie z teorie a metodiky výchovy I*. Brno: MSD, s.r.o., 2004.
- STŘELEČEK, S.(ED.) *Studie z teorie a metodiky výchovy II*. Brno: MU, 2005.
- STŘELEČEK, S. Rodina jako výchovné prostředí. In: *Kapitoly ze sociální pedagogiky a psychologie*. Brno: Paido, 1998, s. 53-70.
- SVOBODOVÁ, J.- JŮVA, V. *Alternativní školy*. Brno: Paido, 1995.
- SVOBODOVÁ, J. *Zdravá škola včera a dnes*. Brno: Paido, 1998.
- VACEK, P. *Morální vývoj v psychologických a pedagogických souvislostech*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000.
- VALIŠOVÁ, A. A KOL. *Autorita jako pedagogický problém*. Praha: Karolinum, 1998.